

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-69-1>

UDC 330.341

METHODOLOGY FOR MANAGING SUSTAINABLE ENTERPRISE DEVELOPMENT: DEFINITION AND STRUCTURE

МЕТОДОЛОГІЯ УПРАВЛІННЯ СТІЙКИМ РОЗВИТКОМ ПІДПРИЄМСТВ: ВИЗНАЧЕННЯ, СТРУКТУРА

Kovtun Oksana

Doctoral Candidate,

Sumy State Pedagogical University named after A.S. Makarenko

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-9516-8628>**Ковтун Оксана Анатоліївна**

докторант,

Сумський державний педагогічний університет
імені А.С. Макаренка

The methodology of activity is a basic feature that determines the entire range of methodological support that can be used to solve a particular scientific or practical problem, i.e., it is the basis for the relevant research results. Therefore, determining the methodology for managing the sustainable development of an enterprise is an urgent scientific task. The article is aimed at clarifying the essence and components of the methodology for managing the sustainable development of enterprises. The article presents a literature review and conceptualizes the methodology for managing sustainable enterprise development as a systemic set of methods, approaches, tools, and scientific cognition techniques. This conceptualization ensures a comprehensive exploration of the socio-economic environment, the determination of truths, and the identification of transformation directions for achieving sustainable enterprise development under contemporary economic conditions. The efficiency of implementing modern methodological approaches to managing sustainable enterprise development has been demonstrated using the practices of leading global manufacturers. The implementation of the sustainability management methodology in the practical activities of enterprises makes it possible to accelerate the processes of adaptation to external transformations, proactively anticipate them, implement internal changes, review and adjust strategies based on feedback, and increase the level of sustainability and competitiveness.

Keywords: methodology, methods, resilience, development, enterprise, scientific cognition, research.

Методологія діяльності є базовою ознакою, що визначає весь комплекс методичного забезпечення, який може бути використаний для розв'язання певної наукової або практичної проблеми, тобто є основою релевантної результативності досліджень. Відтак, визначення методології управління стійким розвитком підприємства діяльності є актуальним науковим завданням. Метою статті є уточнення сутності та елементів методології управління стійким розвитком підприємств. У статті представлено результати літературного огляду та запропоновано під методологією управління стійким розвитком підприємств розуміти таку системну сукупність методів, підходів, способів і прийомів наукового пізнання, які забезпечують всеохоплююче дослідження соціально-економічного середовища, встановлення істини та визначення напрямів перетворень щодо стійкого розвитку підприємств у сучасних умовах господарювання. Ефективність впровадження сучасних методологічних підходів управління стійким розвитком підприємств доведено на прикладі практик світових лідерів-товаровиробників. Впровадження методології управління стійким розвитком у практичну діяльність підприємств надає можливість прискорити процеси адаптації до зовнішніх трансформацій, проактивно передбачати їх, швидше здійснювати внутрішні зміни, перегляд та коригування стратегій на основі зворотного зв'язку, підвищити рівень стійкості й конкурентоспроможності.

Ключові слова: методологія, методи, стійкість, розвиток, підприємство, наукове пізнання, дослідження.

Statement of the problem. Activity methodology serves as a foundational aspect defining the methodological framework for addressing specific scientific or practical challenges. It is the basis for achieving relevant research outcomes. Thus, defining the methodology for managing sustainable enterprise development is a vital scientific issue.

Analysis of the latest research and publications. Certain aspects of sustainable development management methodologies have been investigated by scholars such as S. S. Birbirenko [1], V. V. Bozhkova [2], M. M. Buchnev and V. V. Rudenko [3], N. V. Karaieva and L. O. Levchenko [4], V. P. Panteleyev [5], T. V. Sak and N. P. Shepeliuk [6], V. H. Voronkova and N. H. Metelenko [7], N. V. Shandova [8], O. A. Shevchuk [9], O. I. Yudina [10], Kudrina O. and Omelianenko O., Omelyanenko V. [11], and others.

The aim of the article: to refine the essence and components of the methodology for managing sustainable enterprise development.

Research methods: logical analysis and generalization.

Summary of the main research material. Methodology (from Greek *μεθοδολογία* – study of methods) refers to a set of cognition methods and research techniques.

In the collective monograph *“Management of Sustainable Development of Industrial Enterprises: Theory and Practice”* edited by V.H. Voronkova and N.H. Metelenko, it is noted that methodology and management processes shape managerial activities. Structure and techniques form the management mechanism – the system of management elements. Key components of management methodology include [7, p. 159]:

- goals;
- objectives;
- laws;
- principles;
- methods;
- functions;
- technologies;
- management practices.

Birbirenko S. notes that the methodology for strategic management of an enterprise's economic resilience is based on the principles of synergy and the comprehensive interaction of systemic, goal-oriented, process-based, resource-based, synergistic, functional, strategic, situational, and integrative approaches. This combination supports the effective functioning of mechanisms and strategies while ensuring and

enhancing economic resilience over the long term [1].

Bozhkova V. defines the methodology for managing sustainable organizational development of an enterprise as a set of general principles of modern market activities, along with specific tools encompassing laws, regularities, rules, principles, concepts, categories, effects, models, methods, and algorithms. These components facilitate sustainable development [2]. However, the concept of “principles of modern market activities” in this definition requires further clarification, while the list of methodological tools appears comprehensive.

Summing up the above, the methodology for managing sustainable enterprise development is understood as a systemic combination of methods, models, approaches, rules, algorithms, techniques, and scientific cognition tools. This methodology ensures a comprehensive analysis of the socio-economic environment, the establishment of truths, and the determination of transformation directions in the context of sustainable enterprise development under modern economic conditions.

Buchnev M. and Rudenko V. emphasize that the speed of change implementation in enterprises is a critical factor in dynamic market conditions. By analyzing the practices of global industry leaders (e.g., Toyota, Spotify, etc.), they recommend adopting “flexible, iterative, customer-focused” methodologies (Agile) that are gaining popularity in change management [3]:

- Kanban;
- Scrum;
- Extreme Programming (XP);
- Lean.

The Agile methodology (including tools like Daily Standup Meetings, Sprint Planning, Product Backlog, Scrum, Kanban, XP) allows for rapid adaptation to changes, risk reduction, and product quality improvement. Lean Management (utilizing tools like Kaizen, Value Stream Mapping, 5S, Just-in-Time (JIT), Kanban) focuses on waste elimination and process optimization by removing redundancies, enhancing efficiency (through resource savings and waste reduction), and improving quality. According to Buchnev M. and Rudenko V., combining these methodologies creates an adaptive management system capable of promptly implementing new solutions and adjusting strategies based on feedback [3].

Thus, the practices of global industry leaders confirm the importance and urgency of adopting modern methodological approaches

and demonstrate the effectiveness of such management solutions.

Conclusions and perspectives for further research in this area. The study proposes that the methodology for managing sustainable enterprise development be defined as a systemic combination of methods, approaches, and scientific cognition tools. This approach enables comprehensive exploration of the socio-

economic environment and the determination of transformation directions to achieve sustainable enterprise development.

The implementation of this methodology into enterprise practices facilitates accelerated adaptation to external transformations, proactive anticipation, internal changes, strategy adjustments based on feedback, and increase the level of sustainability and competitiveness.

REFERENCES:

1. Birbirenko S. S. (2022). Metodolohichni aspekty formuvannia kontseptsii stratehichnoho upravlinnia ekonomichnoi stikiistiu telekomunikatsiinoho pidpriemstva. *Skhidna Yevropa: ekonomika, biznes ta upravlinnia*. Vyp. 1 (34). P. 55–60. URL: https://www.easterneurope-ebm.in.ua/journal/34_2022/12.pdf
2. Bozhkova V.V., Maliuta I. A., Trudova M. Ye. (2019). Udoskonalennia metodolohichnykh zasad upravlinnia stiikym orhanizatsiinym rozvytkom pidpriemstv v konteksti hlobalizatsiinnykh transformatsii. *Efektivna ekonomika*. № 11. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/11_2019/14.pdf
3. Buchniev M. M., Rudenko V. V. (2024). Metody upravlinnia orhanizatsiinymy zminamy dla zabezpechennia staloho rozvytku pidpriemstv. *Ekonomichnyi prostir*. № 191. P. 290–295. URL: <http://prostir.pdaba.dp.ua/index.php/journal/article/view/1568/1511>
4. Karaieva N. V., Levchenko L. O. Metodolohichni zasady upravlinnia stalym rozvytkom enerhetyky v umovakh hlobalnykh ryzykiv i bifurkatsiinnykh zrushen. *Systemy upravlinnia, navihatsii ta zviazku*. Zbirnyk naukovykh prats. Poltava: PNTU, 2023. T. 2 (72). P. 54–58. URL: <https://journals.nupp.edu.ua/sunz/article/view/2957>
5. Panteleiev V. P. Kontseptsiiia vnutrishno-hospodarskoho kontroliu diialnosti pidpriemstv: metodolohiia, orhanizatsiia, rozvytok : avtoref. dys... d-ra ekon. nauk : 08.00.09. Derzh. akad. statystyky, obliku ta audytu Derzhkomstatu Ukrainy. K., 2009. 40 c. URL: http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis64r_81/cgiirbis_64.exe
6. Sak T. V., Shepeliuk N. P. (2023). Diahnostyka finansovoi stiikosti pidpriemstva: metodolohiia ta praktyka zastosuvannia. *Ekonomichnyi zhurnal Odeskoho politekhnichnoho universytetu*. № 4 (26). P. 37–44. URL: <https://economics.net.ua/ejopu/2023/No4/37.pdf>
7. Upravlinnia stalym rozvytkom promysloвого pidpriemstva : teoriia i praktyka : kolektyvna monohrafiia. Za red. d. filosof. n., prof. V. H. Voronkovi, d. e. n., prof. N. H. Metelenko. Zaporizhzhia : Vydavnychiy dim «Helyetyka», 2021. 588 p.
8. Shandova N. V. Upravlinnia stiikym rozvytkom pidpriemstv mashynobuduvannia: metodolohichni pidkhody : avtoref. dys. ... d-ra ekon. nauk : 08.00.04. Odeskyi natsionalnyi ekonomichnyi universytet, Odesa, 2015. 40 p.
9. Shevchuk O. A. (2021) Metodolohiia zabezpechennia stiikosti ekonomichnoho rozvytku mashynobudivnykh pidpriemstv na zasadakh biznes-liderstva.: avtoref. dys. ... d. e. n. : 08.00.04 – Ekonomika ta upravlinnia pidpriemstvamy (za vydamy ekonomichnoi diialnosti). Natsionalnyi tekhnichnyi universytet Ukrainy "Kyivskiy politekhnichnyi instytut imeni Ihoria Sikorskoho". URL: <http://www.irbis-nbuv.gov.ua/aref/0521U102105>
10. Yudina O. I. Upravlinnia stalym ekonomichnym rozvytkom pidpriemstv sfery posluh: teoriia, metodolohiia, praktyka : avtoref. dys. ... d-ra ekon. nauk : 08.00.04. Poltavska derzhavna aharna akademiia. Poltava, 2020. 39 p. URL: http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis64r_81/cgiirbis_64.exe
11. Kudrina O. Yu. Omelianenko V.A., Omelianenko O.M. Stratehichni aspekty vyroblennia innovatsiinnoi polityky v konteksti staloho rozvytku ta bezpeky krainy. *Efektivna ekonomika*. Elektronnyi zhurnal. Dniprovskiy derzhavnyi aharno-ekonomichnyi universytet. Dnipro: vyd-vo TOV «DKS Tsentra». 2020 r. Vyp. 8. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8413>

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Бірбіренко С. С. (2022). Методологічні аспекти формування концепції стратегічного управління економічною стійкістю телекомунікаційного підприємства. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. Вип. 1 (34). С. 55–60. URL: https://www.easterneurope-ebm.in.ua/journal/34_2022/12.pdf
2. Божкова В.В., Малюта І. А., Трудова М. Є. (2019). Удосконалення методологічних засад управління стійким організаційним розвитком підприємств в контексті глобалізаційних трансформацій. *Ефективна економіка*. № 11. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/11_2019/14.pdf

3. Бучнів М. М., Руденко В. В. (2024). Методи управління організаційними змінами для забезпечення сталого розвитку підприємств. *Економічний простір*. № 191. С. 290–295. URL: <http://prostir.pdaba.dp.ua/index.php/journal/article/view/1568/1511>
4. Караєва Н. В., Левченко Л. О. Методологічні засади управління сталим розвитком енергетики в умовах глобальних ризиків і біфуркаційних зрушень. *Системи управління, навігації та зв'язку*. Збірник наукових праць. Полтава : ПНТУ, 2023. Т. 2 (72). С. 54–58. URL: <https://journals.nupp.edu.ua/sunz/article/view/2957>
5. Пантелеєв В. П. Концепція внутрішньо-господарського контролю діяльності підприємств: методологія, організація, розвиток : автореф. дис... д-ра екон. наук : 08.00.09. Держ. акад. статистики, обліку та аудиту Держкомстату України. К., 2009. 40 с. URL: http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis64r_81/cgiirbis_64.exe
6. Сак Т. В., Шепелюк Н. П. (2023). Діагностика фінансової стійкості підприємства: методологія та практика застосування. *Економічний журнал Одеського політехнічного університету*. № 4 (26). С. 37–44. URL: <https://economics.net.ua/ejoru/2023/No4/37.pdf>
7. Управління сталим розвитком промислового підприємства : теорія і практика : колективна монографія. За ред. д. філософ. н., проф. В. Г. Воронкової, д. е. н., проф. Н. Г. Метеленко. Запоріжжя : Видавничий дім «Гельветика», 2021. 588 с.
8. Шандова Н. В. Управління стійким розвитком підприємств машинобудування: методологічні підходи : автореф. дис. ... д-ра екон. наук : 08.00.04. Одеський національний економічний університет, Одеса, 2015. 40 с.
9. Шевчук О. А. Методологія забезпечення стійкості економічного розвитку машинобудівних підприємств на засадах бізнес-лідерства.: автореф. дис. ... д. е. н. : 08.00.04 - Економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності). Національний технічний університет України "Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського". 2021. URL: <http://www.irbis-nbuv.gov.ua/aref/0521U102105>
10. Юдіна О. І. Управління сталим економічним розвитком підприємств сфери послуг: теорія, методологія, практика : автореф. дис. ... д-ра екон. наук : 08.00.04. Полтавська державна аграрна академія. Полтава, 2020. 39 с. URL: http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis64r_81/cgiirbis_64.exe
11. Кудріна О. Ю. Омеляненко В.А., Омеляненко О.М. Стратегічні аспекти вироблення інноваційної політики в контексті сталого розвитку та безпеки країни. *Ефективна економіка*. Дніпровський державний аграрно-економічний університет. Дніпро : вид-во ТОВ «ДКС Центр». 2020 р. Вип. 8. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8413>